

Josep Maria Caralps

Alellenc de cor, batec humà d'un gran metge i persona

SIGRID GUILLEM / FOTO: FARRÚS

El cardiòleg alellenc Josep Maria Caralps (Barcelona, 1942) va ser el primer cirurgià a Espanya en efectuar un trasplantament de cor amb èxit l'any 1984. Amb una intensa i dilatada trajectòria professional tant al sector públic com privat, ha rebut nombrosos premis i distincions tant a nivell nacional com internacional; l'últim, el Premi Fenin a la Innovació Tecnològica Sanitària el 2010 en reconeixement a la seva aportació al desenvolupament de tecnologies sanitàries. Amb seixanta nou anys, segueix en actiu com a director del Servei de Cirurgia Cardíaca a l'Hospital Quirón de Barcelona i enguany s'acaba de publicar el seu llibre, "Supercorazón", on bolca el coneixement professional sobre l'òrgan al qual ha dedicat gran part de la seva vida. Aconsella que "l'important per mantenir-se amb un esperit jove és treballar, tenir il·lusions i fer rodar el cap; no pots estar parat".

Enèrgic, de conversa amable i accessible, les paraules de Caralps descobreixen una persona sàvia, íntegra, humil i amb un gran fons humà i qui escriu s'adona que està davant d'un gran metge i professional: aquell que es vincula i compromet personalment amb el pacient. És també d'aquelles persones inquietes que perseveren en millorar com a professionals i persones com ja apunta la seva trajectòria professional. Caralps confessa sentir-se satisfet d'haver-se dedicat a la medicina tot i que implica "un sacrifici excessiu pel què et retorna a la vida. Per fer bona medicina has de tenir un compromís molt fort amb el malalt; necessita veure't i que li donis ànims. És molt important que el seu estat mental sigui bo per curar-se, d'aquí que has de ser empàtic perquè tingui il·lusió".

Caralps s'ha sentit sempre alellenc; va estiuejar al poble des de que va néixer i al llarg de vint-i-cinc anys amb els seus pares i germans, i s'hi va instal·lar definitivament el 1989 amb la seva dona. Estiuejaven a Can Cuiros, la casa dels seus avis que van rebre com a regal de casament de la germana de l'àvia. "Llavors el poble no era el que és ara; hi havia mil cinc-cents habitants i a l'estiu potser hi havia al voltant de cent persones més. No hi havia cap organització però sí moltes vinyes i ametllers que s'omplien de tonelades de tórtores a finals de setembre".

El poble ha canviat molt però no els records, que viuen amb precisió de detall a la rica memòria de Caralps. "Es vivia més tranquil, la vida era més pausada i menys excitant però estàvem molt bé; no t'assabentaves de les notícies fins dos o tres dies més tard (no vam tenir televisió fins a l'any 57) i hi havia molt poques coses que alteressin la rutina del poble" com ara les rierades, que eren la gran distracció del setembre que era quan acostumava a fer mal temps. O "les inundacions de l'any 1962: va ploure i baixar la riera de manera desaforada, la carretera va estar vint-i-quatre hores tallada".

Els estius al poble remetien a les sortides a la platja i la Festa Major. "Cada matí d'estiu -llavors l'estiu durava tres mesos si els podies fer- anàvem a la platja del Masnou caminant i tornàvem amb

els autobusos de Can Font. A la tarda jugàvem a futbol, sortíem amb els amics...".

La Festa Major "començava el 31 de juliol, quan es feia una comèdia a l'envelat i la resta de dies es feia ball. Si no anaves amb americana i corbata no hi podies entrar i hi feia una calor insuportable. Gairebé sempre plovia l'últim dia i s'inundava tot, però era distret!"

A la seva evocació de les anècdotes i l'estil de vida del passat, perviu el sentiment d'afecte envers el poble i la seva gent, on Caralps ha forjat moltes amistats. "Hi havia una relació molt bona entre la gent del poble i aquells que venien a estiuejar. Tothom es coneixia; érem companys i feiem coses plegats". Era costum organitzar excursions i anar de cacera el mes de setembre. "El camí de Tiana encara no estava tallat i anàvem fins a la Cartoxa; també a Sant Mateu, a la font de Can Gurgui i a la del Fonoll".

Per Nadal i Setmana Santa s'obria un parèntesi a la vida escolar barcelonina que al llarg de l'any transcorria de dilluns a dissabte, de vuit del matí a vuit del vespre. La família Caralps passava aquests festius a Alella, com també alguns diumenges d'hivern.

Més endavant arribarien altres distraccions al poble, com ara el cinema a l'altell del Cafè de Baix i "als anys seixanta van obrir una bolera al Torrent de Vallbona que va durar poc més d'un any i es va reconvertir en una sala de ball a l'aire lliure per als caps de setmana amb música de disc. Després també es va construir el Casal".

Caralps té dues filles i un fill i sis néts, el més gran dels quals té divuit anys; cap vinculat a la medicina. Ell es va dedicar a la medicina "no només perquè el meu pare ho era,

sinó també perquè m'agradaven les històries que explicava, la relació que tenia amb la gent; però va ser també una decisió meditada".

Caralps es va llicenciar a la Universitat de Medicina de Barcelona i es va especialitzar en cirurgia cardíaca als Estats Units, on va residir amb la seva dona gairebé vuit anys, primer a Nova York i després a Chicago. "Aquí era difícil fer una especialització perquè l'ensenyament no estava protocolaritzat; allà estava tot organitzat i era més fàcil".

L'experiència als Estats Units va suposar entrar en contacte de manera agradable amb un altre entorn i estil de vida -"és un altre món". "Aleshores hi havia un veritable socialisme, on tothom tenia oportunitats i feia coses. Allà qui és treballador rep suport i valoren la teva feina. Són pràctics, molt més productius i eficaços; en cinc hores fan el que aquí en deu".

Van tornar a Barcelona l'any 1975 -"me'n vaig anar amb l'idea de tornar però no m'hagués costat gens quedar-m'hi"- amb un contracte a l'Hospital de Sant Pau, el mateix centre on havia exercit el seu pare, i on el 1984 Caralps va dirigir l'equip que va fer el primer trasplantament de cor a Espanya. També feia pràctica privada a la clínica Quirón on hi exerceix en exclusiva des de l'any 1995.

Avui ja pot gaudir de més temps per a ell mateix i dedicar-se a les seves aficions: acaba d'iniciar classes de guitarra a l'Escola Ressor d'Alella i també practica natació tres cops per setmana. ●

Reconegut cirurgià del cor i pioner en el camp del trasplantament d'òrgans a Espanya, Caralps ens parla del seu vincle a Alella, on diu "es viu molt bé, hi ha productes i un servei molt bo, on mantenim molts bons records de la nostra infantesa".